

BÀI TẬP 2
(Sinh số ngẫu nhiên)
THỐNG KÊ MÁY TÍNH VÀ ỨNG DỤNG (CLC)

1. Từ một đồng xu có xác suất ra ngửa là p ($0 < p < 1$), ta không biết giá trị của p , tìm cách sinh một biến cố có xác suất là 25%.
2. Từ dãy số giả ngẫu nhiên $X_1, X_2, \dots, X_N$ được sinh từ bộ sinh đồng dư tuyến tính (LCG) với modulus m , ta có thể sinh dãy $U_1, U_2, \dots, U_N$ các số thực thuộc khoảng $(0, 1)$ bằng cách đặt

$$U_n = \frac{X_n + 1}{m + 1}, n = 1, 2, \dots, N.$$

Xét các dãy số $U_1, U_2, \dots, U_N$ được sinh từ các phương pháp sau

- (a) LCG: $m = 2^{35}, a = 2^7, c = 1$,
- (b) LCG: $m = 2^{32}, a = 69069, c = 1327217885$,
- (c) LCG: $m = 2^{31}, a = 2^{16} + 3, c = 0$,
- (d) Hàm `numpy.random.uniform` (dãy đối chiếu).

Thực hiện các yêu cầu sau

- (a) Dùng kiểm định Chi-bình phương (Chi-square two-sided test) với mức ý nghĩa 95%, kiểm tra tính phân phối đều của các dãy số trong khoảng $(0, 1)$. Lấy $N = 10^5$ và chia $(0, 1)$ ra 20 khoảng bằng nhau.
  - (b) Vẽ biểu đồ các cặp $(U_n, U_{n+1}), n = 1, 2, \dots, N - 1$. Từ đó đánh giá tính độc lập của các số trong dãy.
3. Cho n là số nguyên dương, đặt $U_n = \{1, 2, \dots, n\}$ và $\mathcal{P}(n) = \{\text{các hoán vị của } U_n\}$. Tìm cách sinh các **hoán vị ngẫu nhiên** (random permutation) của U_n , tức là sinh phần tử từ phân phối đều rời rạc trên $\mathcal{P}(n)$. Xét các trường hợp
    - (a) $n = 3$,
    - (b) $n = 10$,
    - (c) $n = 20$,
    - (d) $n = 52$ (một ứng dụng là để "xào bài" tiến lên).
  4. Biến ngẫu nhiên liên tục X được gọi là có **phân phối Cauchy chuẩn** (standard Cauchy distribution) nếu X có hàm mật độ xác suất

$$f(x) = \frac{1}{\pi(1 + x^2)}, x \in (-\infty, \infty).$$

Dùng phương pháp biến đổi ngược, sinh các số ngẫu nhiên từ phân phối Cauchy chuẩn.

5. Cho biến ngẫu nhiên liên tục X với hàm mật độ xác suất

$$f(x) \propto |\sin x|, x \in (-\pi, \pi).$$

Dùng phương pháp lấy mẫu loại bỏ, sinh mẫu cho X .

6. Đề xuất thuật toán sinh mẫu từ phân phối có hàm mật độ xác suất

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x-2}{2} & 2 \leq x < 3, \\ \frac{2-x/3}{2} & 3 \leq x \leq 6, \\ 0 & \text{khác.} \end{cases}$$

Lưu ý:

- Các thuật toán cần được trình bày bằng mã giả và cài đặt bằng Python.
- Cần kiểm tra và đánh giá kết quả chạy các thuật toán.
- Ngoại trừ Câu 1 và Câu 2, các thuật toán chỉ được phép dùng nguồn ngẫu nhiên $\mathcal{U}(0, 1)$ (các số sinh từ hàm `numpy.random.uniform`).

— HẾT —